

**ПЕРВИННА
ПРАВОВА ДОПОМОГА**

ПЕРВИННА ПРАВОВА ДОПОМОГА

Укладач: Л. Мацюк

Посібник підготовлено громадською організацією «Волонтери Вижниці» в рамках проекту «Виїзне консультування, як вид організації надання безоплатної первинної правової допомоги у громадах». У виданні роз'яснюється Закон "Про безоплатну правову допомогу".

Посібник видано за підтримки Проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», який впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти за підтримки Уряду Канади та Програмної ініціативи «Права людини та правосуддя» Міжнародного фонду "Відродження". Погляди, висловлені в цій публікації, належать виключно авторам і можуть не співпадати з позицією попередніх.

Законодавство, яке регулює питання, що стосуються безоплатної правової допомоги:

- [Конституція України](#)
- [Цивільний кодекс України](#)
- [Закон України «Про безоплатну правову допомогу»](#)
- [Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»](#)

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»

Корисні посилання:

- <http://legaid.gov.ua/ua/>
- <http://legalspace.org/ua/>
- <http://hovv.com.ua/>

ПРОЕКТ «ДОСТУПНА ТА ЯКІСНА
ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ»

Canada

➡ **Стаття 59 Конституції України** гарантує право на правову допомогу кожному громадянину України. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно.

Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Важливість та особлива соціальна значимість права на правову допомогу полягає ще й у тому, що воно виступає своєрідним посередником у реалізації особою інших прав.

Що стосується міжнародних стандартів права особи на правову допомогу, то відповідно до **ст. 2 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права**, кожна держава зобов'язується забезпечити будь якій особі, права і свободи якої порушені, ефективний засіб правового захисту і розвивати можливості судового захисту.

Право на правову допомогу, гарантоване **п.3 ст. 6 Конвенції про захист прав і основних свобод людини**, передбачає, що кожний обвинувачений у скоєнні кримінального злочину має право захищати себе особисто або через обраного ним захисника, а якщо у нього немає достатніх коштів для оплати послуг захисника, мати призначеного йому захисника безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя.

Україна, будучи країною з європейськими стандартами гарантій прав людини, повинна гарантувати дотримання конституційного права на правову допомогу з метою сприяння особі у реалізації всього комплексу прав та свобод, визначених законодавством.

Відтак з метою забезпечення конституційних прав громадян на правову допомогу на законодавчому рівні 02.06.2011 р. Верховною Радою України прийнято **Закон "Про безоплатну правову допомогу"**. У преамбулі Закону зазначено, що він згідно з Конституцією визначає зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави і порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії надання правової допомоги.

3 9 липня 2011 року після офіційного оприлюднення набув чинності Закон України «Про безоплатну правову допомогу».

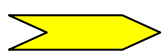

Право на безоплатну правову допомогу - гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорій осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу.

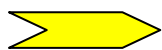
ПРИНЦИПИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

верховенство права

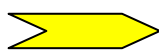
законність

доступність безоплатної правової допомоги

забезпечення якості безоплатної правової допомоги

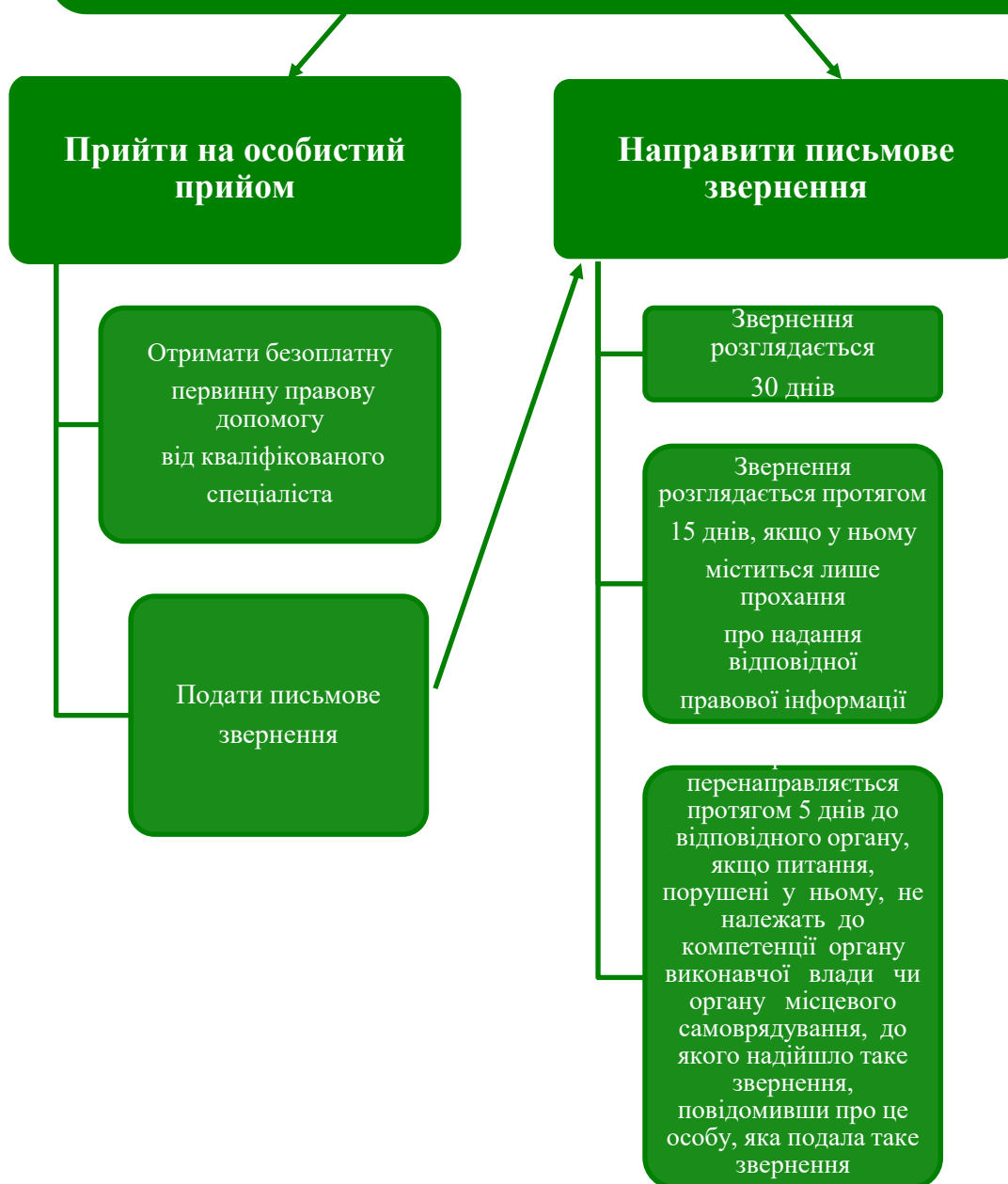
гарантоване державне фінансування

Звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою ст. 7 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», надсилаються або подаються **особами, які досягли повноліття**, безпосередньо до центральних та місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції.

Також, слід зазначити, звернення про надання одного з видів правових послуг, передбачених частиною другою статті 7 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», що стосуються:

- **дітей**, надсилаються або подаються їх законними представниками - батьками, усиновителями, батьками-вихователями, прийомними батьками, патронатними вихователями, опікунами, піклувальниками, представниками закладів, які виконують функції опікунів і піклувальників;
- **осіб, визнаних судом недієздатними, або дієздатність яких обмежена судом**, надсилаються або подаються їх опікунами чи піклувальниками.

ЯК ОТРИМАТИ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ?

Безоплатна первинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Суб'єкти надання безоплатної первинної правової допомоги в Україні (ст. 9 Закону):

- ➔ 1. Органи виконавчої влади
- ➔ 2. Органи місцевого самоврядування
- ➔ 3. Фізичні та юридичні особи
- ➔ 4. Спеціалізовані установи

Якщо під час розгляду звернення про надання безоплатної первинної правової допомоги встановлено, що особа потребує надання безоплатної вторинної правової допомоги, орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування, який розглядає звернення, зобов'язаний роз'яснити особі або її законному представникові порядок подання звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Відмова органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, установи у наданні безоплатної первинної правової допомоги, службових та посадових осіб у наданні первинної правової допомоги може бути оскаржена в установленому законом порядку до суду.